

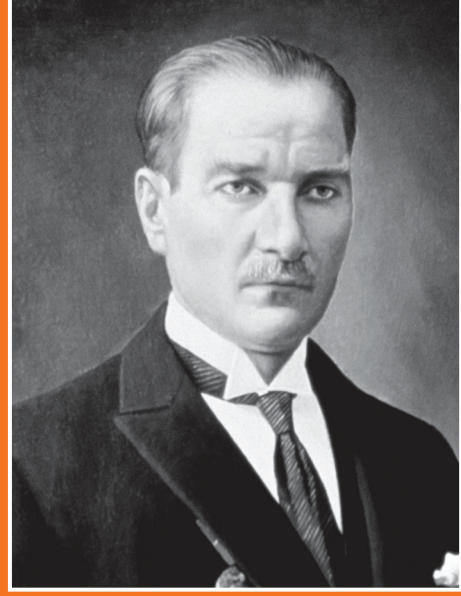
TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI

2022 YILI PERFORMANS PROGRAMI

Strateji Geliştirme Müdürlüğü

OCAK 2022

*Türk Dil Kurumunun her gün
yeni hakikat ufukları açan,
ciddi ve devamlı mesaisini
takdirle yâd etmek isterim.*

K. Atatürk

BAKAN SUNUŞU

Türk Dil Kurumunun öncelikli faaliyetlerinin başında bilim çalışmalarının desteklenmesi; derleme, tarama ve terim çalışmalarının genişletilerek planlı bir şekilde sürdürülmesi; farklı bilim dallarından birçok uzmanın katıldığı bir Türkçe Sözlük Çalışma Grubu oluşturularak günlük ve tarihî metinlerin taranması ve tanımlamaya yönelik çalışmaların sürekliliğinin sağlanması öne çıkmaktadır. Ayrıca Türk dilinin yapısını tüm incelikleriyle ortaya koyacak gramerinin çağdaş dil bilimi yöntemleriyle hazırlanması ile aynı coğrafyada kullanılan dillerin birbirleriyle etkileşim içine girmesinin kaçınılmaz olması hasebiyle Türkiye’de kullanılan öbür dillerin de araştırılması TDK’nin üstlendiği önemli sorumluluk alanlarıdır.

Türk Dil Kurumu çalışmalarını; kamu mali yönetimi alanında gerçekleştirilen reformların yasal çerçevesini oluşturan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa dayanarak kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanmanın yanı sıra, mali saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkelerini ön plana çıkararak yürütmektedir.

Bu ilkelerin uygulamaya konulmasını sağlamak üzere kamu mali yönetim sistemimize dâhil edilen temel yöntem ve araçlardan biri de performans esaslı bütçeleme sistemidir. Performans esaslı bütçeleme sisteminin temel unsurlarını; stratejik plan, bütçe, performans programı ve faaliyet raporu oluşturmaktadır. Stratejik plan ve performans programı vasıtasıyla Türk Dil Kurumu ana siyaset hedefleri ile bunların kaynak ihtiyaçları arasında bağlantı kurarak söz konusu belgelerde öngörülen hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri ise faaliyet raporu aracılığıyla kamuoyuna açıklamaktadır. 2022 yılı performans programı, 2019-2023 stratejik planla bütçe arasında güçlü bir bağ kurulmasını sağlamıştır. Bu kapsamda, Performans Programı’nda; stratejik planında yer alan orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflere ilişkin yıllık hedefler, söz konusu hedefleri gerçekleştirmek üzere belirlenen faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacı ve performans hedeflerine ne derece ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek üzere oluşturulan performans göstergelerine de yer verilmiştir.

Kurum; bu kapsamda kaynaklarının tahsisini stratejik planında belirlediği öncelikli amaç ve hedeflere dayandırarak gerçekleştirmekte, açıklık ve hesap verilebilirlik ilkesiyle hareket

etmektedir. Bu yaklaşım, kamu yönetiminde yeniden yapılanmanın temel ilkelerinden olan saydamlık anlayışının daha da güçlenmesine ve kamuoyunun bilgileneşine katkıda bulunacaktır.

Performans Programı'nın hazırlanmasında katkıda bulunan çalışanlarımıza teşekkür ediyor, ülkemize ve bütün paydaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Mehmet Nuri ERSOY
Kültür ve Turizm Bakanı

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Başlangıçta duyguların, düşüncelerin, bilgilerin sözlü anlatma ve aktarma aracı olan dil, yazının bulunuşuyla birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Yazı dili, insanoğluna bilgi ve tecrübelerini zaman ve mekânı aşarak kendilerinden sonra gelen kuşaklara aktarma imkânını da sağlamıştır. Böylece kültürün, bilimin, teknolojinin gelişiminde dil, çok büyük bir işlev kazanmıştır.

Soyut kavramların kelimeler aracılığıyla zihinde canlandırılması, dil ile düşünce arasında kopmaz bir bağ olduğunu ortaya koymuştur. Bu özelliği ile dilin yalnızca bilgilerin, tecrübelerin, duyguların ve düşüncelerin aktarma aracı olmadığı, aynı zamanda düşünmenin de aracı olduğu bilinmektedir.

Dilin insanlar arasında anlaşmayı ve haberleşmeyi sağlama özelliği, insanoğlunun cemiyetleşmesini de sağlamıştır. Aralarında haberleşerek anlaşması, insana topluluklar hâlinde yaşama, iş bölümü yapma, iktisadi faaliyetlerde bulunma özelliğini de kazandırmıştır. Aynı dili konuşan insanlar, ortak geçmişleriyle ve yine dilleri aracılığıyla edindikleri kültür değerleriyle millet hâline gelmişlerdir. Dolayısıyla insan topluluklarının millet hâline gelmesinin esasında da dil bulunmaktadır.

Günümüzde millet kavramı; kan, kemik, kafatası ile değil, kültür değerleriyle açıklanmaktadır. Kültürü oluşturan, yaşatan ve kuşaktan kuşağa aktaran esas öge dil olduğuna göre milliyetin, kimliğin göstergesi de dildir.

Dilimiz Türkçenin geliştirilmesi, öz güzelliğinin ve zenginliğinin ortaya çıkartılması, Türkçenin yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe eriştirilmesi amacıyla kurulan Türk Dil Kurumu; 90 yıllık uzun tarihi içerisinde, belirlenen bu ilke ve hedefler doğrultusunda çok değerli çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Günümüzün gelişen teknolojisiyle birlikte dilimizin söz varlığına girme eğilimindeki yabancı kökenli sözcük ve terimlere Türkçe karşılıklar bulan, Türkçenin yazılış ve söyleniş kurallarını belirleyen, her alanda sözlükler ve yazım kılavuzları hazırlayan Türk Dil Kurumu; bu çalışmalarını, bilgisayar ortamında herkesin katkısına ve eleştirisine açık bir biçimde gerçekleştirmektedir. Bu

yolla hazırlanan Türkçenin başvuru kaynaklarının haberleşme teknolojileri aracılığıyla hizmete sunulması, Türkçenin yeni haberleşme ortamlarında da yaygınlaşmasını sağlamaktadır.

Sonuç odaklı bir anlayışla doğru ve güvenilir bilgiye dayalı mali saydamlığı ve hesap verebilirliği sağlamak için Kalkınma Planı, Hükûmet Programı, Yıllık Program ile 2019-2023 Stratejik Plan'ımız esas alınarak Performans Programı'nda yer alacak hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olması esası ön plana çıkarılmıştır. Kurum; ilgili mevzuat ve ana ilkeler çerçevesinde gelecekle ilişkili vazife ve ilkelerini oluşturmuş, ölçülebilir hedefler tespit etmiş, mali şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine uyarak katılımcı yöntemlerle 2022 yılı Performans Programı'nı hazırlamıştır.

Bu çerçevede kamuoyunu doğru bilgilendirmeyi ön plana alan bir anlayışla ve titizlikle hazırlanan 2022 yılı idare Performans Programı'nın başarılı olması dileğiyle programın hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN
Türk Dil Kurumu Başkanı

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU • 5

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU • 7

I. GENEL BİLGİLER • 11

A) YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR • 11

B) TEŞKİLAT YAPISI • 15

C) FİZİKSEL KAYNAKLAR • 16

Ç) BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR • 19

D) İNSAN KAYNAKLARI • 22

E) DİĞER HUSUSLAR • 27

II. PERFORMANS BİLGİLERİ • 28

A) TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER • 28

B) AMAÇ VE HEDEFLER • 30

C) İDARE PERFORMANS BİLGİSİ • 34

D) İDARENİN TOPLAM KAYNAK İHTİYACI • 41

E) DİĞER HUSUSLAR • 45

III. EKLER • 46

ŞEKİLLER

Şekil 1: İdare Teşkilat Şeması.

TABLolar

Tablo 1: Ana bina birimleri.

Tablo 2: Ek bina birimleri.

Tablo 3: Taşıtların türlerine göre dağılımı.

Tablo 4: Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde 30.09.2021 tarihi itibarıyla bulunan materyallerin sayısı ve türlerine göre dağılımı.

Tablo 5: 30.09.2021 tarihi itibarıyla kullanılan teknolojik alet ve donanımlar.

Tablo 6: Kadro durumu.

Tablo 7: Geçici personel durumu.

Tablo 8: Türk Dil Kurumu personelinin eğitim durumlarına göre sayısı.

Tablo 9: Türk Dil Kurumu personelinin cinsiyetlerine göre sayısı.

Tablo 10: Sürekli işçilerin cinsiyet ve eğitim durumu.

Tablo 11: Sürekli işçilerin cinsiyet durumu.

Tablo 12: Sürekli işçilerin eğitim durumu.

Tablo 13: Sözleşmeli personelin cinsiyet ve eğitim durumu.

Tablo 14: Sözleşmeli personelin cinsiyet durumu.

Tablo 15: Sözleşmeli personelin eğitim durumu.

Tablo 16: Alt Program Hedefleri ve Stratejik Plan İlişkisi Tablosu.

Tablo 17: Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyet Tablosu.

Tablo 18: Faaliyetler Düzeyinde Performans Programı Maliyeti Tablosu.

Tablo 19: Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti Tablosu.

Tablo 20: Türk Dili Çalışmaları Faaliyet Tablosu.

Tablo 21: Faaliyetler Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti Tablosu.

Tablo 22: Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimleri Tablosu.

Tablo 23: Performans Göstergelerinin İzlenmesinden Sorumlu Birimler Tablosu.

Tablo 24: Program ve Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Bütçe Teklif ve Tahminleri (2022) Tablosu.

Tablo 25: Faaliyetler İtibarıyla Ödenek Teklifleri (2022-2023-2024) Tablosu.

I. GENEL BİLGİLER

A- YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Kurumun kuruluş amacı; Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirtmektir.

Cumhuriyet Dönemi'ndeki dil çalışmaları, yeni Türk harflerinin belirlendiği Dil Heyeti ile başlamıştır. Çoğunlukla Dil Encümeni, kimi zaman Dil İstişare Heyeti veya Türk Dili Lûgati Encümeni adıyla tanınan Kurulun resmî adı, daima Dil Heyeti olmuştur. Millet olma döneminde tarih ve dil araştırmalarının önemini bilen Gazi Mustafa Kemal; Türk diliyle ilgili bilimsel çalışmalar yapmak üzere Türk Dili Tetkik Cemiyetinin (TDTC) kuruluşuna öncülük ederek Cemiyetin, 12 Temmuz 1932'de kurulmasını sağlamıştır. 1934'te yapılan Kurultay'da Cemiyetin adı, Türk Dili Araştırma Kurumu; 1936'daki Kurultay'da ise Türk Dil Kurumu olmuştur.

Türk Dil Kurumunun Kurucu ve Koruyucu (Hami) Başkanı ATATÜRK; 12 Temmuz 1932 tarihinden itibaren ölünceye dek Türk Dil Kurumu ile yakından ilgilenmiş, Kurumun çalışmalarını takip etmiş, Kuruma uyarı ve tavsiyelerde bulunmuştur.

1982 Anayasası'nın 134. maddesinde; "Atatürkçü düşünceyi, Atatürk ilke ve inkılâplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Cumhurbaşkanı'nın gözetim ve desteğinde, Kültür ve Turizm Bakanlığına ilgili Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan kamu tüzel kişiliğine sahip, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu kurulur." ifadesi yer almaktadır.

Türk Dil Kurumu; Anayasa'nın bu maddesine dayanılarak 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Kanun'la (*Resmî Gazete*: 17/08/1983-18138) tüzel kişiliğe sahip, bilime dayalı hizmet ve faaliyetlerde bulunacak özel bütçeli bir kurum olarak Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşuna dâhil edilmiş ve 2 Kasım 2011 tarih ve 28103 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden yapılandırılmıştır.

10.05.2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla bazı kanun ve kanun hükmünde kararnemelerde değişiklik yapılması Bakanlar Kurulunca 02.07.2018 tarihinde kararlaştırılmıştır. Buna binaen 703 sayılı KHK'nin 140'ncı maddesinde, 664 sayılı KHK ile düzenlenen Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun bazı maddelerinde yeniden düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenlemeye dayanarak Cumhurbaşkanlığının 2018/1 sayılı Genelgesi ile bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili

kurum ve kuruluşlar, Genelge ekinde yer alan listede gösterilmiştir. Bu listede Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kurumu hâline getirilmiştir.

Türk Dil Kurumunun Görevleri

Türk Dil Kurumunun kuruluş amacı; Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yükseklige eriştirmektir. Türk Dil Kurumunun bu amacı gerçekleştirmek üzere yürüteceği görevler de 11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'inci, 101'inci, 103'üncü ve 104'üncü maddeleri dışındaki öbür hükümleri, 2 Kasım 2011 tarih ve 28103 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname ile iptal edilerek teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarımız, anılan KHK'nin 10. maddesinde sıralanmıştır.

MADDE 10. (2) Bu Kanun'un ilkeleri doğrultusunda Türk Dil Kurumunun görevleri şunlardır:

a) Türk dilinin kaynak eserlerini tespit ederek incelemek ve yayına hazırlamak, Türkçe ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmaları takip etmek; Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak.

b) Türkçenin ticari hayatta, kitle haberleşme araçlarında, eğitim ve öğretim kurumlarında ve sosyal hayatın diğer alanlarında doğru ve güzel kullanılması hususunda öncü görevi üstlenerek gerekli uyarıları yapmak, girişimlerde bulunmak; kamuoyunu, kurum ve kuruluşları bilgilendirmek; Türkçenin yozlaştırılmasına, yabancı kelimelerin ve yazış biçimlerinin yayılmasına karşı dil bilincini güçlendirmek.

c) Türkçenin söz ve anlam yapısını korumak ve geliştirmek, yazılı ve sözlü kaynaklardan Türk dili ile ilgili derleme ve taramalar yapmak.

ç) Türk dilinin zenginleşmesine yönelik inceleme ve araştırmalar yapmak; yazım kılavuzları ve sözlükler hazırlamak; ilim, sanat, spor terimleri ile teknik terim ve kavramları karşılayacak Türkçe terim ve kavramların bulunmasına yönelik araştırma ve incelemelerde bulunmak.

d) Türkçe dil bilgisi üzerinde araştırma ve incelemelerde bulunmak, buna dayalı olarak Türk dilinin yapısına ilişkin dil bilgileri ile Türkçenin tarihi ve karşılaştırmalı dil bilgilerini hazırlamak ve bunları yayımlamak.

e) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Türkçeyi dünya milletlerine tanıttacak ve kullanımını yaygınlaştıracak milletlerarası etkinlikler düzenlemek.

f) Türk dili ve Türkçe dil bilgisi konularında kongreler, sempozyumlar, konferanslar, toplantılar, sergiler, geziler düzenlemek; yurt içi ve yurt dışında yapılan aynı konu ve mahiyetteki toplantılara katılmak; Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre bu tür etkinlikleri desteklemek.

g) Görevleri ile ilgili olarak yurt içinde ve yurt dışında yerli veya yabancı, gerçek ve tüzel kişiler; eğitim, ilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları; araştırma merkezleri; araştırmacı, yazar ve sanatkârlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre iş birliğinde bulunmak.

ğ) Görevleri ile ilgili konularda yurt içi ve yurt dışındaki yayımları izlemek, incelemek, değerlendirmek.

h) Yabancıların Türkçeyi öğrenmesini kolaylaştırıcı ilmî çalışmalar yapmak.

ı) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türkçenin tanıtılması ve öğretilmesine yönelik olarak yurt içinde ve yurt dışında çalışmalar yürütmek, bu alanda yurt içinde ve yurt dışında yürütülen çalışmaları desteklemek.

i) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türk dili ve kültürüyle ilgili yerli ve yabancı esas eserler ile bu konulardaki tarihî, ilmî ve edebî değeri bulunan eserlerle ilgili çeviri, sadeleştirme ve tıpkıbasım çalışmaları ile içerik incelemelerini yürütmek, desteklemek ve bu çalışmaların sonuçlarını yayımlamak.

j) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türk dili ile ilgili olarak üniversiteler, eğitim ve araştırma kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek.

k) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre görev alanına giren konularda bilim adamlarının ve araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için imkânlar sağlamak; bu amaçla ödüller ve burslar vermek; yurt içinde ve yurt dışında lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek.

l) Diğer birimlerle eş güdüm içinde tespit edeceği ölü ya da yaşayan dünya dillerindeki klasikleşmiş ilim ve düşünce eserlerinin, Kurum bünyesinde veya üniversitelerde ya da kamu veya özel diğer araştırma kurumlarında tercüme grupları oluşturmak veya hizmet satın almak suretiyle Türkçeye çevrilmesini sağlamak; bunun için yapay zekâyâ dayalı otomatik dil araçları geliştirmek veya geliştirilmesini desteklemek ve elde edilen sonuçları yayımlamak; basılan eserleri kütüphanelere göndermek.

m) Yüksek Kurum bünyesinde ya da diğer araştırma kurumlarında üretilen özgün eserlerden gerekli olanları, diğer birimlerle eş güdüm içinde tespit ederek süreli ve süresiz yayınlar yoluyla yabancı dillere aktarmak.

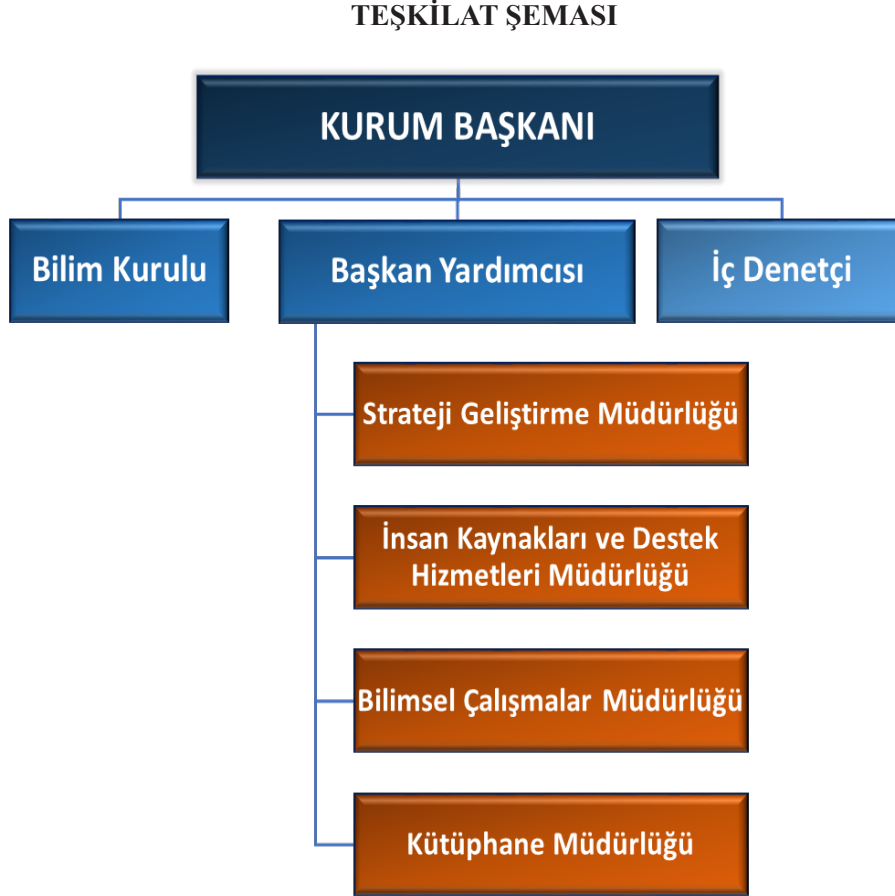
n) Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, kendi çalışma alanlarıyla ilgili ve öncelikli konularda projeler hazırlamak veya hazırlatmak; Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurt içi ve yurt dışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek.

o) Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek.

B- TEŞKİLAT YAPISI

Başkanlığımız; Kültür ve Turizm Bakanlığına ilgili, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurum Başkanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip özel bütçeli bir kuruluştur. Kurum merkezi Ankara olup taşra teşkilatımız bulunmamaktadır. Teşkilatımız; başkan, başkan yardımcısı, bilim kurulu ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 10.07.2010 tarihli *Resmî Gazete*'de yayımlanan 5917 sayılı Kanun'un 47. maddesinin 15/a şikkına göre ve 5018 sayılı Kanun'a ekli; II sayılı cetvelde, bütçeleri ayrılarak ayrı bir idare olarak yer almıştır.

Şekil 1: İdare Teşkilat Şeması.

C- FİZİKSEL KAYNAKLAR

Türk Dil Kurumu, Ankara ili, Çankaya ilçesi, 1. Bölge bucağı, Remzi Oğuz Mahallesi, Atatürk Bulvarı 2515 adada, 10 parsel, 813 m² yüz ölçümlü, 215 numaralı kendisine ait ana bina ile 9 parsel, 794 m² yüz ölçümlü ve 217 numaralı ek binada çalışmalarını yürütmektedir.

Binada, 245 kişilik konferans salonu ve araştırma kütüphanesi bulunmaktadır. Ana binanın kullanım alanı 1.680 m², ek binanın kullanım alanı 4.864 m²'dir. Her iki binanın toplam kullanım alanı 6.544 m²'dir. (Ana bina bilimsel çalışmalar için, ek bina idari çalışmalar için kullanılmaktadır.) Kurum personelinin kullanımına tahsis edilen lojman ve sosyal tesis bulunmamaktadır.

Ana Bina	
Birim arşivi	1
Çalışma odası	23
Elektrik panosu odası	1
Kütüphane dergi deposu	2
Kütüphane gazete deposu	1
Kütüphane kitap deposu	3
Kazan dairesi	1
Kütüphane mikrofilm deposu	1
Kütüphane yirmilik kitap deposu	1
Kütüphane nadir eser deposu	1
Kütüphane okuyucu salonu	3
Kütüphane tıpkıçekim (fotokopi) odası	1
Kurum yirmilik kitap deposu	3
Müze ve toplantı odası	1
Muhasebe arşivi (Saymanlık)	2
Şoför odası	1
Temizlik malzemesi odası	2
Toplantı odası	2
İnsan asansörü	1
Yük asansörü	1
Toplam	52

Tablo 1: Ana bina birimleri.

Ek Bina	Adet
Bilgisayar sistem odası	1
Çalışma odası	45
Elektrik odası	1
Evrak odası	1
Güvenlik odası	2
Güvenlik kontrol odası	2
Kazan dairesi	1
Kitap deposu	2
Kitap satış bürosu	1
Konferans salonu	1
Kurum arşivi	2
Santral	1
Toplantı odası	2
İnsan asansörü	1
Yük asansörü	1
Yemekhane	1
Toplam	65

Tablo 2: Ek bina birimleri.

Aracın Cinsi	Adet
Binek otomobil	2
Kamyon (otobüs)	1
Kamyon	1
Minibüs	2
Toplam	6

Tablo 3: Taşıtların türlerine göre dağılımı.

Materyal Türleri	Sayısı (Adet)	Oranı (%)
Ansiklopediler	2.741	3,75
Arşivlenen kütüphane materyalleri	588	0,80
CD'ler ve DVD'ler	504	0,69
Dergiler (sürelî yayınlar)	10.506	14,37
Plaklar	4	0,01
Yazma eserler	1.244	1,70
Mikrofilm (makara)	305	0,42
Günlük gazeteler	786	1,08
<i>Resmî gazeteler</i>	876	1,20
Kitaplar	44.247	60,52
Mevzuat kitapları	110	0,15
Nadir eserler	4.072	5,57
Sözlükler	5.777	7,90
Tezler	1.351	1,85
Toplam	73.111	100

Tablo 4: Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde 30.09.2021 tarihi itibarıyla bulunan materyallerin sayısı ve türlerine göre dağılımı.

Ç- BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

Türk Dil Kurumu vermiş olduğu hizmetlerde haberleşme teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanmayı amaçlamaktadır. Mevcut yapı korunarak güncelleme çalışmalarının kesintisiz yapılması sağlanmakta ve sağlanmaya devam edilmektedir.

Bilgisayar altyapımızda; yönetimi iki adet fiziksel sunucuda bulunan, toplamda 17 sunucu bulunmaktadır.

Etki alanı yöneticisi (Domain Controller)

Genel ağ sunucusu

Veri tabanı sunucusu

Uygulama sunucusu

Kayıt yönetimi sunucusu (Log)

Kütüphane genel ağ sunucusu

Antivirüs sunucusu (Endpoint Security)

Dosya sunucusu

Yedekleme sunucusu

Etimolojik Sözlük sunucusu

Etimolojik Sözlük (Uygulama) sunucusu

Kütüphane (Librid) sunucusu

Kütüphane (Uygulama) sunucusu

TDK Sözlük sunucusu

Firewall (Güvenlik Duvarı) Yönetimi

Tarihsel Sözlük sunucusu

Metin Veri Tabanı sunucusu

Kurum içerisinde genel ağ ortamında yayın yapabilmek için 5 adet kamera ve etkinliklerde kullanılmak amacıyla 4 adet fotoğraf makinesi mevcuttur. Genel ağ sayfamız, kullanıma açılan sözlüklerimizle her geçen gün daha da zenginleştirilmektedir.

Bilgisayar sistemimize zarar veren her türlü yazılımın tespiti, izinsiz ve lisanssız yazılımların kullanımının önlenmesi amacıyla genel ağ yönetim sistemi ve güvenlik duvarı oluşturulmuştur. Sisteme yapılan saldırılar tespit edilerek saldırıların yıkıcı etkilerinden sistem korunmaktadır.

Ambar ve kitap satma yazılımı ile Kurumumuzun ambarına gelen kitaplar sisteme girilmekte, kitap satma işlemleri sanal ortamda yürütülmektedir.

Sanal Ortamda Bilgi Hizmeti

Türk Dil Kurumu sözlüklerine <http://sozluk.gov.tr> ulaşılabilir.

Nutuk Veri Tabanı, Türk Dil Kurumu Elektronik Dil Yayıncılığı Araştırma ve Uygulama Çalışma Grubu tarafından genel ağ ortamına aktarılmış, 13.10.2011 tarihinde kullanıma açılmıştır.

Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde bulunan yazma eserler de 12 Temmuz 2011 gününden itibaren “Türk Dil Kurumu El Yazması Eserleri Kitaplığı Veri Tabanı” olarak sanal ortamda araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Sanal kitap mağazamız, Türk Dil Kurumu yayınlarının satıldığı ve Türk Dili dergisi abonelik işlemlerinin yapıldığı <https://emaaza-tdk.ayk.gov.tr> adresiyle hizmet vermektedir.

Haberleşme uygulamalarının sağladığı yeni imkânlardan yararlanılarak kişilerin söz varlığını geliştirmelerine katkı sağlanmaya çalışılmaktadır. Sanal ortamdaki sözlüklerimizin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla önceki yıllarda açtığımız e-posta birimimize (katki@tdk.gov.tr) her gün gönderilen çok sayıda iletiyle dilimizin söz varlığı imece usulü ile işlenmekte ve genişletilmektedir.

Kurumumuzun genel ağ sayfasında yer alan Kamu Hizmet Standartları Tablosu’nda belirtilen işler, elektronik ortamda yerine getirilmektedir.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi

2009 yılında uygulamaya konulan EBAYS (Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sistemi) ile Kurumumuza dışarıdan gelen ve Kurum içinde üretilen evraklar elektronik ortama aktararak evrak sistemine dâhil edilmiştir. Ayrıca bu sistem ile evraklar, elektronik ortamda işlem sürecine dâhil edilerek kayıt sırasında evrakların kayıt tarihi, tarihi, numarası, konusu, geldiği/gittiği yer, gizlilik derecesi vb. bilgiler kayıt altına alınmıştır. 2013 yılında Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesinde bulunan EBYS (elektronik yazışma) sistemine geçilmiştir.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS), teşkilatımızda yazışmalar ile ilgili bütün süreçlerin elektronik ortamda yapılmasına olanak sağlayan yazılımdır. Resmî belgelerin üretim, kayıt, erişim ve muhafaza işlemlerinin belli bir plan dâhilinde yürütülerek kayıtlı bilgilerin etkili bir biçimde işleme konmasını sağlamaktadır.

1. El yazmaları ve nadir eserlere sanal ortamda kullanıcılar www.tdk.gov.tr adresinde bulunan “Kütüphane” menüsünden ulaşabilirler.

2. Sanal ortamda e-posta yolu ile haberleşme sağlanmaktadır.

3. Kurumun genel ağ sayfasına 2018 yılından bugüne kadar 51.133.225 (elli bir milyon yüz otuz üç bin iki yüz yirmi beş) kez, yılda ortalama 12.783.306 (on iki milyon yedi yüz seksen üç bin

üç yüz altı) kez giriş yapılmıştır. Kullanıcıların hizmetinde bulunan 15 sözlük ve süreli yayınlar veri tabanı, el yazması eserleri kitaplığı veri tabanı sayfası, Türk dili alanında bir başvuru kaynağı görevini üstlenmektedir.

Adı	Sayısı
Barkod yazıcılar ve okuyucular, optik okuyucular	4
Belgegeçer (faks)	1
Bilgisayarlar (kasa ve monitör dâhil)	192
Cep bilgisayarları	1
Cep telefonları	6
Dijital kayıt sistemleri (kameralar)	5
Dizüstü bilgisayarlar	66
Erişim denetim sistemleri	1
Firewall cihazları	2
Fotoğraf makineleri	4
Fotokopi makineleri	3
Hesap makineleri	36
Kabin	1
Kesintisiz güç kaynakları	8
Klimalar	86
Lazer yazıcılar	41
Modemler (erişim cihazları)	18
Mürekkep püskürtmeli yazıcılar	1
Müzik çalarlar ve kaydedicilerle donanımları	1
Projeksiyon cihazları	10
Projeksiyon perdeleri	10
Routerler (yönlendirici cihazlar)	1
Sabit telefonlar	171
Santraller	1
Sunucular	9
Tarayıcılar	30
Televizyonlar	10
Telsiz telefonlar	28
Uydu alıcıları	3
Videolar	1
Yangın söndürme cihazları	23

Tablo 5: 30.09.2021 tarihi itibarıyla kullanılan teknolojik alet ve donanımlar.

D- İNSAN KAYNAKLARI

Kurumumuzun taşra teşkilatı bulunmamaktadır. Teşkilatımızın toplam kadro sayısı 149 kişidir. Bu kadroların 62 tanesi doludur. Dolu kadrolar; 1 Kurum Başkanı, 1 Başkan Yardımcısı, 1 Strateji Geliştirme Müdürü, 1 İdari İşler Müdürü, 1 İç Denetçi, 23 Yüksek Kurum Uzmanı, 1 Uzman, 1 Avukat, 1 Muhasebeci, 8 Şef, 1 Grafiker, 5 Bilgisayar İşletmeni, 3 Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, 1 Ayniyat Saymanı, 3 Kütüphaneci, 3 Memur, 2 Memur (Ş), 1 Santral Memuru, 2 Şoför, 1 Dağıtıcı, 1 Hizmetli (Ş) olarak dağılmıştır. Kurumumuzda 62 kadrolu, 7 geçici, 35 sürekli işçi ve 9 sözleşmeli personel pozisyonunda çalışan olmak üzere toplam 113 personel görev yapmaktadır.

PERSONEL SAYISI			CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
UNVANI	Toplam kadro sayısı	Dolu kadro sayısı	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
Kurum Başkanı	1	1		1	1					
Başkan Yardımcısı	1	1		1	1					
İç Denetçi	3	1	1			1				
İdari İşler Müdürü	2	1	1				1			
Strateji Geliştirme Müdürü	1	1		1			1			
Kütüphane Müdürü	1									
Yüksek Kurum Uzmanı	25	23	11	12	1	13	9			
Uzman	1	1	1			1				
Yüksek Kurum Uzman Yardımcısı	20									
Mali Hizmetler Uzmanı	5									
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	4									
Avukat	1	1	1				1			
Sayman (Muhasebe Yetkilisi)	1									

Araştırmacı	5									
Programcı	1									
Muhasebeci	1	1	1				1			
Şef	11	8	5	3	1	1	6			
Grafiker	1	1		1			1			
Bilgisayar İşletmeni	21	5	3	2		2	2	1		
Veri Hazırlama ve Kontrol İşlet-meni	6	3	1	2			1	1	1	
Daire Tabibi	1									
Hemřire	1									
Teknisyen	2									
Ayniyat Saymanı	1	1		1			1			
Kütüphaneci	5	3	3				3			
Veznedar	1									
Memur	14	3	2	1		1	2			
Memur (Ő)	2	2	2						2	
Satın Alma Memuru	1									
Santral Memuru	2	1	1							1
Sekreter	1									
Şoför	4	2		2					2	
Dağıtıcı	1	1		1					1	
Hizmetli (Ő)	1	1		1						1
Toplam	149	62	33	29	4	19	29	2	6	2

Tablo 6: Kadro durumu.

GEÇİCİ PERSONEL SAYISI	CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
7	6	1		1	4	1	1	

Tablo 7: Geçici personel durumu.

Personelin Eğitim Durumu

Personelin Eğitim Durumu: Başkanlığımızda 62 kadrolu, 7 geçici görevli olmak üzere çalışan toplam 69 personelin eğitim düzeyi olarak dağılımı aşağıdaki şekildedir.

EĞİTİM SEVİYESİ	SAYISI	ORANI (%)
Doktora	4	5,80
Yüksek lisans	20	28,99
Lisans	33	47,83
Ön lisans	3	4,35
Lise	7	10,14
İlköğretim	2	2,90
TOPLAM	69	100,00

Tablo 8: Türk Dil Kurumu personelinin eğitim durumlarına göre sayısı.

(Geçici personeller dâhildir.)

Başkanlığımızda 62 kadrolu, 7 geçici görevli olmak üzere çalışan toplam 69 personelin cinsî ayırımı aşağıdaki şekildedir.

CİNSİYET	SAYISI	ORANI (%)
Erkek	30	43,48
Kadın	39	56,52
TOPLAM	69	100,00

Tablo 9: Türk Dil Kurumu personelinin cinsiyetlerine göre sayısı.

(Geçici personel dâhildir.)

SÜREKLİ İŞÇİ SAYISI	CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
Ambar-depo görevlisi		3			1	1	1	
Elektrik teknikeri		1				1		
Güvenlik görevlisi	2	6			1	4	2	1
Kapıcı-kalorifer bakım görevlisi		1						1
Tashih-grafik-tasarım	4	1		1	2		2	
Temizlik görevlisi	10	7			1	3	8	5
TOPLAM	16	19	0	1	5	9	13	7

Tablo 10: Sürekli işçilerin cinsiyet ve eğitim durumu.

CİNSİYET	SAYISI	ORANI (%)
Erkek	19	54,29
Kadın	16	45,71
TOPLAM	35	100,00

Tablo 11: Sürekli işçilerin cinsiyet durumu.

EĞİTİM SEVİYESİ	SAYISI	ORANI (%)
Doktora	0	0,00
Yüksek lisans	1	2,86
Lisans	5	14,29
Ön lisans	9	25,71
Lise	13	37,14
İlköğretim	7	20,00
TOPLAM	35	100,00

Tablo 12: Sürekli işçilerin eğitim durumu.

SÖZLEŞMELİ PERSONEL SAYISI	CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
Arşiv Uzmanı	2			1	1			
Diğer Teknik Hizmet Personeli	1				1			
Tashihiçi	2			1	1			
Kütüphaneci	1				1			
Dizgi Operatörü	1					1		
Programcı	1	1			2			
Sistem Operatörü								
TOPLAM	8	1	0	2	6	1	0	0

Tablo 13: Sözleşmeli personelin cinsiyet ve eğitim durumu.

CİNSİYET	SAYISI	ORANI (%)
Erkek	1	11,11
Kadın	8	88,89
TOPLAM	9	100,00

Tablo 14: Sözleşmeli personelin cinsiyet durumu.

EĞİTİM SEVİYESİ	SAYISI	ORANI (%)
Doktora	0	0,00
Yüksek lisans	2	22,22
Lisans	6	66,67
Ön lisans	1	11,11
Lise	0	0,00
İlköğretim	0	0,00
TOPLAM	9	100,00

Tablo 15: Sözleşmeli personelin eğitim durumu.

E- DİĞER HUSUSLAR

Türk Dil Kurumunun amacı; Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilimsel araştırmalar yaparak Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak özleşmesini, gelişmesini ve her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasını sağlamaktır.

Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarıp onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüsekliğe erdirtmek ve Türk dünyasında ortak haberleşme dili, dünyada ise yaygın ve geçer bir dil konumuna getirmektir.

İlmî faaliyetlerin desteklenmesi; derleme, tarama, terim çalışmalarının genişletilerek ve planlı bir şekilde sürdürülmesi; çok uzmanlı, kadrolu bir Türkçe Sözlük Çalışma Grubu oluşturularak günlük ve tarihî metinlerin taranmasına, tanımlamaya yönelik çalışmaların sürekliliği sağlanmıştır. Ayrıca Türk dilinin yapısını tüm incelikleriyle ortaya koyacak gramerinin çağdaş dil bilimi yöntemleriyle hazırlanması, aynı coğrafyada kullanılan dillerin birbirleriyle etkileşim içine girmesinin kaçınılmaz olacağından hareketle Türkiye’de kullanılan öbür dillerin de araştırılması yapılmaktadır.

Türk dilinin tarihî (Eski, Orta, Yeni Türkçe) ve çağdaş (Türk yazı dilleri, Türkiye Türkçesi) dönemlerine ait kaynak eserler ve bu eserler üzerinde yapılan incelemeler, araştırmalar ile genel Türk dil bilimi konularında hazırlanan eserlerin belirlenen düzende baskısı yapılmaktadır.

Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında bilim toplantıları düzenlemektedir. Türk Dil Kurumunun ilgili kuruluşlarla iş birliği içinde eğitim öğretim ve medya başta olmak üzere her yerde Türk dilinin doğru ve güzel kullanılması, halkın dil bilincinin geliştirilmesi, özellikle genç kuşağın kullandığı dilin izlenerek gerekli görüldüğünde sözlüğe geçirilmesi çalışmaları sürmektedir.

Türk Dil Kurumu vermiş olduğu hizmetlerde haberleşme teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanmayı amaçlamaktadır. Genel ağ ortamında <http://tdk.gov.tr> adresinden sanal ortamda geniş bir yelpazede bilgi sunmakta ve hizmetlerini yaygınlaştırmaya ve çeşitlendirmeye devam etmektedir. Ayrıca sanal ortamdaki sözlüklerin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla önceki yıllarda açılan e-posta birimine (katki@tdk.gov.tr) her gün gönderilen çok sayıda iletiple, dilimizin söz varlığı imece usulü ile işlenmekte ve genişletilmektedir. Ayrıca Türk dili alanında ülkemizdeki en büyük uzmanlık kütüphanesi olan Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde; Ağâh Sırrı Levend, Prof. Dr. İsmail Ünver ve Prof. Dr. Hasan Eren’e ait koleksiyonlar da yer almaktadır.

Türk Dil Kurumunun sunduğu hizmet ve etkinliklerden özellikle süreli ve süresiz yayınlar, sözlük, kılavuz, derleme ve tarama çalışmaları ile ağ sayfasında sunulan hizmetlerden sıklıkla yararlanılmaktadır. Ayrıca eğitim ve burs desteği de verilmektedir.

Kitap satışları; üniversitelerin bulunduğu merkezlerde, fuarlarda sabit veya gezici imkânlarla yapılmakta, elektronik mağaza aracılığıyla yürütülmektedir. Türk dili alanında yurt içi ve yurt dışı eğitim ve araştırmalar desteklenmektedir.

Türk Dil Kurumu; kökleşmiş geleneği ile bir bilim kurumu olarak Türkçenin geliştirilmesi, zenginleştirilmesi, özleştilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmalarını sürdürme kararlılığındadır. Türk Dil Kurumu bu hizmetlerini başkan, başkan yardımcısı olmak üzere toplam 62 kadrolu, 7 geçici, 35 sürekli işçi ve 9 sözleşmeli personel olarak çalışan toplam 113 personelle yürütmektedir.

II. PERFORMANS BİLGİLERİ

A- TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Türk Dil Kurumunun esas değeri Türkçedir. Dil; yalnızca bir kurumun, bir bakanlığın değil bütün kurumların, bütün bireylerin duyarlı davranması gereken esas değerlerin başında gelmektedir. Türkçenin bütün güç kaynaklarıyla her ortamda etkili bir şekilde kullanımını sağlamak düşüncesiyle hareket eden Türk Dil Kurumu; Türkçenin zenginliklerinin ortaya konularak hayatın her alanına yansıtılması, Türkçenin etkili bir şekilde kullanılması, yabancı kökenli sözlerin, terimlerin yerine Türkçelerinin teklif edilmesi ilkesini benimsemektedir. Türkçesi varken yabancı kökenli sözlerin ve terimlerin kullanılmaması; iş yerlerine, ürünlere Türkçe adlar verilmesi; Türkçenin eğitim, öğretim, ilim, kültür, sanat, edebiyat dili olarak yaygınlaştırılması; Türk dünyasında ortak haberleşme dili hâlini alması, Türkçe konusunda Türk Dil Kurumunun benimsediği ilkelerdir.

Halkın bütün bireylerinin, kitle haberleşme araçlarının Türkçeyi doğru ve güzel bir şekilde kullanmasını amaçlayan paydaşlarımızın da esas değeri Türkçedir. Bu bakımdan Türk Dil Kurumunun esas değerleri ile paydaşlarının esas değerleri örtüşmektedir. Esas değerler açısından yönetim, karar alma, uygulama hizmet üretimi sürecinde bilimsellik, güvenilirlik, saydamlık, eleştiriye açıklık, katılımcılık, Türk Dil Kurumunun öbür ilkeleridir. Türk dili üzerine araştırmalar, Türkçenin karşı karşıya bulunduğu sorunların belirlenmesi ve çözümleri, tamamen bilimsel yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Türk Dil Kurumunun güvenilirlik ilkesinin zedelenmemesi için, bilimsellik ilkesinden asla ödün verilmemektedir. Sözlüklerin, kılavuzun ve öbür kaynakların sanal ortamda kullanıma açılması; bu ürünlerin paydaşlara hızlı, ücretsiz ve kolay yolla ulaştırılması çalışmaları, herkesin gözü önünde ve eleştiriye açık bir şekilde yürütülmektedir. Çalışmaların sanal ortamda yürütülmesi, bir bakıma paydaşların üretim aşamasına katılmasıdır. Sözlükler, kılavuz ve öbür eserler basılmadan sanal ortamda kullanıma sunulduğunda bu ürünleri kullanan paydaşlar, eleştirilerini, katkılarını e-posta yoluyla anında Türk Dil Kurumuna iletmektedir. Böylece gözden kaçan yanlışlar, eksiklikler eser basılmadan giderilmekte, yanlış eser basımı önlenmekte, bu yolla maddi kayıpların önü de alınmaktadır. Yakın zamanda sanal ortamda açılan Türkçe Tartışma Topluluđu da paydaşların dil bilgisi, yazım kuralları, yabancı kökenli kelime ve terimler ile ilgili konulardaki görüşlerinin alındığı yeni bir ortam olmuştur.

Paydaşların gerek e-posta, dilekçe, telefonla gerek Bilgi Edinme Yasası'na göre şahsen başvurarak Türkçe ile ilgili sorularına en kısa sürede yanıt vermek Türk Dil Kurumunun ve çalışanlarının ilkesidir.

Ancak sosyal ve kültürel konularda gerçeklerin bilimsel yollarla ortaya konulması, hem bilgi birikimini hem başvuru kaynaklarının zenginliğini gerektirmektedir. İstenilen bilgiye ulaşmak, geniş bir araştırmayı ve zaman kavramını önemli kılmaktadır. Doğru bilgiye ulaşmak, esas değerlerimiz açısından zaman almaktadır. Yine de bu hizmetler olabildiğince en kısa süre içerisinde yerine getirilmeye çalışılmaktadır.

ON BİRİNCİ KALKINMA PLANI (2019-2023)

2.3.9. Kültür ve Sanat

a) Amaç

629. Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması, kültür ve sanat faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi ile kültürün kalkınmadaki çok boyutlu etkisinin artırılması temel amaçtır.

b) Politika ve Tedbirler

635. Türkçenin doğru ve yetkin bir şekilde kullanılması için örgün eğitim başta olmak üzere, her türlü medya, yasal düzenleme gibi araçlar etkin bir şekilde kullanılacaktır.

635.1. Türkçenin zenginliğinin kayıt altına alınması için Etimolojik Sözlük tamamlanacaktır.

635.2. Yurt dışında Türk dili ve kültürünün öğretimi ve tanıtımı faaliyetleri geliştirilecektir.

635.3. Her türlü basın, yayın ve medya ortamında Türkçenin güzel kullanılması özendirilecek, mesajımı dille ileten tüm sanat eserlerinde kelime zenginliği teşvik edilecektir.

635.4. Türk kültür ve medeniyetine dair referans niteliğindeki metinler; belirli bir program dâhilinde akademik niteliği haiz üniversiteler, yaynevleri ve ilgili kamu kurumlarınca yayınlanacaktır.

644. Kitap ve süreli yayın yayıncılığı alanlarının geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

644.1. Elektronik yayınlar da dâhil olmak üzere, yayıncılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir.

644.2. Nitelikli kültürel yayınlara daha fazla sayıda okurun ulaşımını temin etmek üzere e-kitap formatında daha fazla sayıda eserin kamu yayını olması sağlanacaktır.

644.3. Yurt dışına telif satışını artırmak ve Türk edebiyatının dünya çapındaki tanınırlığının artırılması için gerekli olan tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecek ve mevcut destek programlarının içeriği geliştirilecektir.

644.4. Edebî üretimi teşvik etmek ve yayımlanma imkânı bulamamış nitelikli edebî üretimlerin okura ulaştırılmasını sağlamak üzere uygulanan ilk eser desteği geliştirilecektir.

644.5. Türk edebiyatı ve yayıncılığının yurt dışında tanıtımına yönelik faaliyetlerin ve bu faaliyetlerde kullanılan bilgilendirici içeriklerin çevrim içi ortamlarda da yer alması sağlanacaktır.

ORTA VADELİ PROGRAM (2022-2024)

7. KAMU MALİYESİ

Politika ve Tedbirler:

1. Program döneminde, mali disipline kararlılıkla devam edilerek kaynakların verimli kullanılması sağlanacak ve belirlenen alanlarda tasarrufu sağlayacak yapısal değişiklikler hayata geçirilecek, kamu kesimi borçlanma gereği ve kamu borç stokunun GSYH'ya oranı düşürülecek ve maliye politikasının sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.

2. Kamu harcama politikasının çok yıllık bütçeleme yaklaşımı çerçevesinde, belirlenen politika öncelikleri ve kamu idarelerine tahsis edilen ödenek tavanları doğrultusunda yürütülmesi esas olacaktır.

3. Harcama gözden geçirmelerine devam edilecek, harcama programlarının etkinliği artırılacak ve harcamalar kontrol altında tutulacaktır. Kamu hizmetleri, bütçe imkânları içinde kalınarak ayrılan kaynakların üzerinde harcama yapılmasına yol açılmadan azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilecektir.

4. Harcama önceliği geliştirme konusunda toplumun beklentilerine daha fazla odaklanan, kamu kaynakları ile kamu hizmetleri arasındaki bağı güçlendiren, şeffaflığı ve hesap verebilirliği artıran ve 2021 yılı bütçesiyle birlikte hayata geçirilen performans esaslı program bütçe sistemi, paydaşlardan alınan geri dönüşler doğrultusunda geliştirilecek, çıktı ve sonuç odaklı bütçeleme yaklaşımlarının yaygınlaşması sağlanacaktır.

B-AMAÇ VE HEDEFLER

MİSYON VE VİZYON

Misyon (Görev)

Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilime dayalı araştırmalar yapmak; Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak gelişmesini ve her alanda doğru kullanılmasını sağlamaktır.

Vizyon (Hedef)

Türk dilinin zenginliğini meydana çıkarıp onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirtmek ve Türk dünyasında ortak anlaşma dili, dünyada ise yaygın ve geçerli bir dil konumuna getirmektir.

Temel Değerler

Türk Dil Kurumu çalışmalarında;

Bilime uygunluk

Uzmanlık

Özgünlük

Güncellik

Erişilebilirlik

Eleştiriye açıklık ilkelerini gözetmektedir.

Stratejik Amaç 1: Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

Hedef 1.1 Türk dilinin çeşitli dönem, alan ve konularına yönelik 250 kitap, 3 süreli yayın ve bu alandaki eserlerin tıpkı baskısı yapılarak yayımlanacaktır.

Hedef 1.2 Türk dili konularında millî ve milletlerarası kongre, panel, konferans, çalışma toplantısı, bilgi şöleni vb. ilmî toplantılar düzenlenecek ve desteklenecektir.

Hedef 1.3 Türk dili alanında Kurum dışında yürütölen ilim araştırmalarından, belirlenen ölçütlere uygun bulunanlar desteklenecektir.

Hedef 1.4 Her yıl Türk dili alanında öğretim programlarına devam eden 125 kişiye lisans, 50 kişiye yüksek lisans ve doktora eğitimi alan 25 bilim adamına burs sağlanacaktır.

Hedef 1.5 Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi ve Osmanlı Türkçesi sözlükleri ile bilim, sanat ve spor dallarındaki yabancı terimlerin Türkçe karşılıkları bulunarak 25 adet sözlük hazırlanacaktır.

Stratejik Amaç 2: Türkçenin her alanda doğru ve verimli kullanılmasına katkıda bulunmak.

Hedef 2.1 Halkın her kesiminin günlük hayatta dili doğru kullanmasıyla ilgili çalışmalar yapılacaktır.

Hedef 2.2 Türkçenin doğru ve güzel kullanılması konusunda kamu kurumlarının düzenlediği hizmet içi eğitimler desteklenecektir.

Hedef 2.3 Türkçenin halkın farklı kesimlerinde bilinçli kullanılmasına yönelik olarak fuarlar-
da, açık oturum, konferans, sergi vb. etkinlikler düzenlenecektir.

Hedef 2.4 Türkçenin korunmasına katkıda bulunan kişi, kurum ve kuruluşlar desteklenecek;
ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencileri arasında Türkçenin kullanılması konusunda
yarışmalar düzenlenecek ve ödüller verilecektir.

Stratejik Amaç 3: Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak.

Hedef 3.1 Türk dilinin gelişme sürecinde emeği geçen kişilerin ve yaşanan belli başlı vakaların
anılmasına yönelik etkinlikler yapılacaktır.

Hedef 3.2 Türkçenin özelliklerini, tarihini, gücünü sonraki nesillere aktaracak belgesel hazır-
lattırılacaktır.

Hedef 3.3 Osmanlı alfabesi ile yazılmış eserler, günümüz alfabesine kazandırılacaktır.

Hedef 3.4 Yaşayan dillerde iki dilli sözlükler hazırlanacaktır.

Stratejik Amaç 4: Bilime dayalı altyapıyı ve kurumsal donanımı güçlendirerek Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğini ortaya koymak.

Hedef 4.1 Bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlardan da yararlanılarak kütüphane hizmetleri-
nin etkinlik düzeyi yükseltilecektir.

Hedef 4.2 Kurumun insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir.

Hedef 4.3 Kurumun fiziki ve teknolojik donanımı güçlendirilecektir.

Hedef 4.4 Kurum yayınlarının daha geniş kitlelere ulaşması sağlanacaktır.

Hedef 4.5 Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik
kazandırılacaktır.

ALT PROGRAM HEDEFLERİ VE STRATEJİK PLAN İLİŞKİSİ			
Kurum: TÜRK DİL KURUMU			
Yıl: 2022			
PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	ALT PROGRAM HEDEFLERİ	İLİŞKİLİ OLDUĞU STRATEJİK AMAÇ
MİLLÎ KÜLTÜR	TÜRK DİLİ	Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılması.	1. Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
			2. Türkçenin her alanda doğru ve verimli kullanılmasına katkıda bulunmak.
			3. Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak.
			4. Bilime dayalı altyapıyı ve kurumsal donanımı güçlendirerek Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğini ortaya koymak.

Tablo 16: Alt Program Hedefleri ve Stratejik Plan İlişkisi Tablosu.

C- İDARE PERFORMANS BİLGİSİ

TÜRK DİL KURUMU PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2022
Program Adı:	MİLLÎ KÜLTÜR
Programın Amacı:	Kültürel Mirasın Korunması, Geliştirilmesi ve Gelecek Kuşaklara Aktarılması.
Programın Kapsamı:	Kültürel mirasın korunması, geliştirilmesi, gelecek kuşaklara aktarılması için yürütülen faaliyet ve hizmetler bu programın kapsamını oluşturmaktadır.
Anahtar Göstergeler:	1- Ulusal alanda millî kültüre yönelik gerçekleştirilen etkinlik sayısı. 2- Uluslararası alanda millî kültüre yönelik gerçekleştirilen etkinlik sayısı.
Alt Program Adı:	TÜRK DİLİ
Alt Programın Kapsamı:	Kültürel mirasın korunması, geliştirilmesi, gelecek kuşaklara aktarılması için yürütülen faaliyet ve hizmetler bu programın kapsamını oluşturmaktadır.
Alt Program Hedefi:	Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılması.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020	2021 Planlanan	2021 YS Gerç. Tahmini	2022 Hedef	2023 Tahmin	2024 Tahmin
1- Türk diline ilişkin bilimsel araştırma-geliştirme faaliyeti sayısı	Sayı	2	2	2	2	2	2

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarihî karşılaştırmalı yöntemle kelimelerin tarihi ve kökeni üzerinde yapılacak incelemeler sonucunda eldeki en eski kaynaklarda yer alan biçimlerinin ve bunların tarih boyunca geçirdikleri değişimlerin yer alacağı Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü'nün hazırlanması; Kerkük'ten Kosova'ya uzanan coğrafyada Türkiye Türkçesinin ağızlarının henüz kaybolmamışken kayda alınıp atlas hâline getirilmesi için Türkiye Türkçesi Ağızları Atlası'nın hazırlanması; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi veya yaygınlaştırılması; Türkoloji'nin gelişmesi ve Türk dilinin nüfuz alanının genişlemesine katkı sağlanması ile Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması kapsamında 2022 yılında yapılacak çalışmalar, 6 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Program gösterge hedefleri 2019-2023 Stratejik Plan'da, 2022 yılı için 2 adet araştırma geliştirme faaliyetimiz yer almakta olup toplam performans gösterge değeri 2 adettir. Anılan planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020	2021 Planlanan	2021 YS Gerç. Tahmini	2022 Hedef	2023 Tahmin	2024 Tahmin
2- Türk diline ilişkin bilimsel etkinlik sayısı	Sayı	34	40	40	40	40	40

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bilim adamlarının katılımıyla Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen ilmî toplantılarla akademik iş birliği oluşturulması; planlanan ilmî çalışmalarla ortak araştırma yöntemleri oluşturulması; toplantılarda, bilim adamları tarafından sunulan bildirilerin yayımlanması ve bilim dünyasına kazandırılması; her yıl, millî ve milletlerarası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. ilmî toplantılar düzenlenmesi ve desteklenmesi; akademik altyapının ve kurumsal donanımın güçlendirilmesi ve Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğinin ortaya konulması için bilimsel etkinlikler yoluyla çalışmalar yapılacaktır. Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğinin ortaya konulması kapsamında 2022 yılında yapılacak çalışmalar, 6 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Düzenlenecek kurultay, kongre, sempozyum, çalışma toplantısı, panel vb. bilimsel etkinlik faaliyeti olarak 2019-2023 Stratejik Plan'da 2022 yılı için 6 adet faaliyet yer almakta olup toplam performans göstergesi 40 olarak hesaplanmıştır. Bilimsel etkinliklerin performans gösterge hedefleri; stratejik planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020	2021 Planlanan	2021 YS Gerç. Tahmini	2022 Hedef	2023 Tahmin	2024 Tahmin
3- Türk diline ilişkin tanıtım faaliyeti sayısı	Sayı	4.662	4.320	4.320	4.320	4.320	4.320

Göstergeye İlişkin Açıklama: Türk dili sevgisini ve şuurunu geliştirecek ve yaygın hâle getirecek çalışmaları desteklemek ve dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapılacak; genel ağ ortamında, doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı sayfalar ve afiş, takvim vb. basılı malzeme hazırlanacak; Türkçenin dil bilgisi kuralları ışığında, cep telefonları ve cep bilgisayarlarında kullanılacak veri tabanları oluşturulacak; Türk dili alanında, belirlenen alan ve konularda tez yapan ve yapacaklar ile öğrenim gören lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine karşılıksız burs desteği verilecek; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması için muhtelif çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamında 2022 yılında yapılacak çalışmalar, 6 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Türk dilini tanıtmaya amacıyla 2022 yılında stratejik planda 28 adet faaliyetimiz yer almış olup toplam performans gösterge değeri 4.320 olarak hesaplanmıştır. Faaliyetlerin performans gösterge hedefleri; stratejik planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020	2021 Planlanan	2021 YS Gerç. Tahmini	2022 Hedef	2023 Tahmin	2024 Tahmin
4- Türk diline ilişkin yayımlanan eser sayısı	Sayı	152	126	126	126	126	126

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması ile millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi üst amacıyla Türk dilini ilmî yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayınlar yapmak üzere Türk dilinin çağdaş, tarihî yapısını bütün incelikleriyle ortaya koyacak metin ve gramer yayınları hazırlanacak; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için hazırlanan bilimsel eser yayımlanacaktır. Bu kapsamda yapılacak çalışmalar 6 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Türk dili alanında bilimsel yayın hazırlanmak amacıyla stratejik planda 2022 yılı için 11 adet faaliyet yer almakta olup bunların toplam performans gösterge değeri 126 olarak hesaplanmıştır. Performans gösterge hedefleri stratejik planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

ALT PROGRAM KAPSAMINDA YÜRÜTÜLECEK FAALİYET MALİYETLERİ

Faaliyetler	2021 Bütçe	2021 Harcama Haziran	2022 Bütçe	2023 Tahmin	2024 Tahmin
Türk Dili Çalışmaları	15.912.000	7.776.054	28.940.000	32.223.000	35.295.000
Bütçe İçi	15.912.000	7.776.054	28.940.000	32.223.000	35.295.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	15.912.000	7.776.054	28.940.000	32.223.000	35.295.000
Bütçe İçi	15.912.000	7.776.054	28.940.000	32.223.000	35.295.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Tablo 17: Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyet Tablosu.

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Türk Dili Çalışmaları

Yasal dayanak: Türk Dil Kurumu teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'nci, 101'inci ve 103'üncü maddeleri ile 02.11.2011 tarihli ve 28103 mükerrer sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Türk diline ilişkin bilimsel araştırma geliştirme hizmetleri: Tarihî karşılaştırmalı yöntemle kelimelerin tarihi ve kökeni üzerinde yapılacak incelemeler sonucunda eldeki en eski kaynaklarda yer alan biçimlerinin ve bunların tarih boyunca geçirdikleri değişimlerin yer alacağı Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü'nün hazırlanması kapsamında, 2019-2023 Stratejik Planda, Amaç 1 ve PG 1.5.1 Etimolojik Sözlük Projesi ve PG 1.5.2 Etimolojik Sözlük Toplantı sayısı olarak yer almıştır. Kerkük'ten Kosova'ya uzanan coğrafyada Türkiye Türkçesinin ağızlarının henüz kaybolmamışken kayda alınıp atlas hâline getirilmesi için Türkiye Türkçesi Ağızları Atlası'nın hazırlanması; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi veya yaygınlaştırılması; Türkoloji'nin gelişmesi ve Türk dilinin nüfuz alanının genişlemesine katkı sağlanması ile Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması çalışmaları yapılacaktır.

Türk diline ilişkin bilimsel etkinlik hizmetleri: Bilim adamlarının katılımıyla Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen ilmî toplantılarla akademik iş birliği oluşturulması; planlanan ilmî çalışmalarla ortak araştırma yöntemleri oluşturulması; toplantılarda bilim adamları tarafından sunulan bildirilerin yayımlanması ve bilim dünyasına kazandırılması; her yıl, millî ve milletlerarası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. ilmî toplantılar düzenlenmesi ve desteklenmesi; akademik altyapının ve kurumsal donanımın güçlendirilmesi ve Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğinin ortaya konulması için bilimsel etkinlikler yoluyla çalışmalar yapılacaktır.

Türk diline ilişkin tanıtım hizmetleri: Türk dili sevgisini ve şuurunu geliştirecek ve yaygın hâle getirecek çalışmaları desteklemek ve dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapılacak; genel ağ ortamında, doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı sayfalar ve afiş, takvim vb. basılı malzeme hazırlanacak; Türkçenin dil bilgisi kuralları ışığında, cep telefonları ve cep bilgisayarlarında kullanılacak veri tabanları oluşturulacak; Türk dili alanında, belirlenen alan ve konularda tez yapan ve yapacaklar ile öğrenim gören lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine karşılıksız burs desteği verilecek; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması için muhtelif çalışmalar yürütülecektir.

Türk diline ilişkin yayımlanan eser hizmetleri: Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması ile millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi üst amacıyla Türk dilini ilmî yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayınlar yapmak üzere Türk dilinin çağdaş, tarihî yapısını bütün incelikleriyle ortaya koyacak metin ve gramer yayınları hazırlanacak; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için hazırlanan bilimsel eser yayımlanacaktır.

D- İDARENİN TOPLAM KAYNAK İHTİYACI

FAALİYETLER DÜZEYİNDE TÜRK DİL KURUMU PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

PROG- RAM SI- NIFLAN- DIRMA- SI	2022			2023			2024		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
MİLLÎ KÜLTÜR	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000
TÜRK DİLİ	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000
Türk Dili Çalışma- ları	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000
GENEL TOPLAM	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000

Tablo 18: Faaliyetler Düzeyinde Performans Programı Maliyeti.

EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE TÜRK DİL KURUMU PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

EKONOMİK KOD	2022				2023				2024			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
<i>Personel Giderleri</i>	11.943.000			11.943.000	13.614.000			13.614.000	15.152.000			15.152.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	1.826.000			1.826.000	2.072.000			2.072.000	2.306.000			2.306.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	8.847.000			8.847.000	9.622.000			9.622.000	10.378.000			10.378.000
<i>Faiz Giderleri</i>												
<i>Cari Transferler</i>	4.835.000			4.835.000	5.293.000			5.293.000	5.713.000			5.713.000
<i>Sermaye Giderleri</i>	1.489.000			1.489.000	1.622.000			1.622.000	1.746.000			1.746.000
<i>Sermaye Transferleri</i>												
<i>Borç Verme</i>												
<i>Yedek Ödenekler</i>												
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	28.940.000	0	0	28.940.000	32.223.000	0	0	32.223.000	35.295.000	0	0	35.295.000
<i>Döner Sermaye</i>												
<i>Özel Hesap</i>												
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>												
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM	28.940.000	0	0	28.940.000	32.223.000	0	0	32.223.000	35.295.000	0	0	35.295.000

Tablo 19: Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti Tablosu.

TÜRK DİLİ ÇALIŞMALARI FAALİYET TABLOSU

İdare Adı	TÜRK DİL KURUMU
Program Adı	MİLLÎ KÜLTÜR
Alt Program Adı	TÜRK DİLİ
Alt Program Hedefi	Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılması.
Faaliyet Adı	Türk Dili Çalışmaları
Açıklama	<p>Türk Dil Kurumu teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'nci, 101'inci ve 103'üncü maddeleri ile 02.11.2011 tarihli ve 28103 mükerrer sayılı <i>Resmî Gazete</i>'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.</p> <p>Türk diline ilişkin bilimsel araştırma geliştirme hizmetleri: Tarihî karşılaştırmalı yöntemle kelimelerin tarihi ve kökeni üzerinde yapılacak incelemeler sonucunda elde edilen en eski kaynaklarda yer alan biçimlerinin ve bunların tarih boyunca geçirdikleri değişimlerin yer alacağı Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü'nün hazırlanması kapsamında, 2019-2023 Stratejik Planda, Amaç 1 ve PG 1.5.1 Etimolojik Sözlük Projesi ve PG 1.5.2 Etimolojik Sözlük Toplantı sayısı olarak yer almıştır. Kerkük'ten Kosova'ya uzanan coğrafyada Türkiye Türkçesinin ağızlarının henüz kaybolmamışken kayda alınıp atlas hâline getirilmesi için Türkiye Türkçesi Ağızları Atlası'nın hazırlanması; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi veya yaygınlaştırılması; Türkoloji'nin gelişmesi ve Türk dilinin nüfuz alanının genişlemesine katkı sağlanması ile Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması çalışmaları yapılacaktır.</p> <p>Türk diline ilişkin bilimsel etkinlik hizmetleri: Bilim adamlarının katılımıyla Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen ilmi toplantılarla akademik iş birliği oluşturulması; planlanan ilmi çalışmalarla ortak araştırma yöntemleri oluşturulması; toplantılarda bilim adamları tarafından sunulan bildirimlerin yayımlanması ve bilim dünyasına kazandırılması; her yıl, millî ve milletlerarası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. ilmi toplantılar düzenlenmesi ve desteklenmesi; akademik altyapının ve kurumsal donanımın güçlendirilmesi ve Kurumun Türk dili alanındaki ilmi yetkinliğinin ortaya konulması için bilimsel etkinlikler yoluyla çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>Türk diline ilişkin tanıtım hizmetleri: Türk dili sevgisini ve şuurunu geliştirecek ve yaygın hâle getirecek çalışmaları desteklemek ve dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapılacak; genel ağ ortamında, doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı sayfalar ve afiş, takvim vb. basılı malzeme hazırlanacak; Türkçenin dil bilgisi kuralları ışığında, cep telefonları ve cep bilgisayarlarında kullanılacak veri tabanları oluşturulacak; Türk dili alanında, belirlenen alan ve konularda tez yapan ve yapacaklar ile öğrenim gören lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine karşılıksız burs desteği verilecek; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması için muhtelif çalışmalar yürütülecektir.</p> <p>Türk diline ilişkin yayımlanan eser hizmetleri: Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması ile millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi üst amacıyla Türk dilini ilmi yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak üzere Türk dilinin çağdaş, tarihî yapısını bütün incelikleriyle ortaya koyacak metin ve gramer yayınları hazırlanacak; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için hazırlanan bilimsel eser yayımlanacaktır.</p>

Tablo 20: Türk Dili Çalışmaları Faaliyet Tablosu.

FAALİYETLER DÜZEYİNDE TÜRK DİL KURUMU PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

PROG- RAM SI- NIFLAN- DIRMASI	2022			2023			2024		
	BÜTÇE İÇİ	BÜT- ÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜT- ÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜT- ÇE DIŞI	TOPLAM
<i>MİLLÎ KÜLTÜR</i>	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000
<i>TÜRK DİLİ</i>	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000
<i>Türk Dili Çalışmaları</i>	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000
<i>GENEL TOPLAM</i>	28.940.000	0	28.940.000	32.223.000	0	32.223.000	35.295.000	0	35.295.000

Tablo 21: Faaliyetler Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti Tablosu.

E- DİĞER HUSUSLAR

Ülkemizde kamu yönetiminde dönüşüm ihtiyacını arttıran gelişmelerle birlikte, kurumsal yönetim yaklaşımının kamuya adapte edilmesi süreci başlamıştır. Bu sebeple 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak kamu idarelerinin tabi oldukları yasal düzenlemeler ile üst politika belgelerinde belirlenen stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının kullanımında etkililik, iktisadilik ve verimlilik sağlanması ile hesap verilebilirliğin ve şeffaflığın artırılması amacıyla hazırlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler istikametinde kamu kaynaklarının etkili, iktisadi ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verilebilirliği ve mali saydamlığı sağlamak üzere kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenlemektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer yasal düzenlemelerle kamu idarelerinde misyon (görev) ve vizyonlarını (hedef) tanımlamaları, amaç ve hedeflerini belirlemeleri, performanslarını ölçmeleri ve izleme ve değerlendirme süreçlerini işletmeleri amacıyla stratejik plan hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Türk Dil Kurumu, anılan Kanun'un 9'uncu maddesine dayanarak kalkınma planlarını, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen politikaları, Orta Vadeli Program'ı esas almış; ilgili mevzuat ve ana ilkeler çerçevesinde misyonunu (görev), vizyonunu (hedef), stratejik amaçlarını ve ölçülebilir hedeflerini belirlemiş; performansını önceden tespit ettiği göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle 2019-2023 dönemini kapsayan stratejik planını hazırlamıştır.

2022 mali yılında stratejik plan doğrultusunda yürütmesi gereken faaliyetleri, bu faaliyetlerin kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans bütçesini hazırlamıştır. Yapılan bu düzenleme ile mali disiplini ön planda tutmuş, kaynakların etkili ve verimli kullanılmasını hedeflemiştir.

Performans denetimine imkân tanıyan yönetim anlayışıyla hazırlanan 2022 Yılı Performans Programı, idarenin performans değerlendirmesine esas teşkil edecektir.

III. EKLER:

FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİ			
İdare Adı	TÜRK DİL KURUMU		
Yıl	2022 (İdare Teklifi)		
PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
MİLLÎ KÜLTÜR	TÜRK DİLİ	Türk Dili Çalışmaları	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ

Tablo 22: Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimleri Tablosu.

PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER			
İdare Adı:	TÜRK DİL KURUMU		
PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
MİLLÎ KÜLTÜR	TÜRK DİLİ	Türk diline ilişkin bilimsel araştırma-geliştirme faaliyeti sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ
		Türk diline ilişkin bilimsel etkinlik sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ
		Türk diline ilişkin tanıtım faaliyeti sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ
		Türk diline ilişkin yayımlanan eser sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ

Tablo 23: Performans Göstergelerinin İzlenmesinden Sorumlu Birimler Tablosu.

PROGRAM VE EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE BÜTÇE TEKLİF VE TAHMİNLERİ (2022)

BÜTÇE YILI: 2022 (İdare Teklifi)

İDARE ADI: TÜRK DİL KURUMU

(TL)

Program Adı	Personel Giderleri	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Faiz Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri	Sermaye Transferleri	Borç Verme	Yedek Ödemeler	Toplam
MİLLÎ KÜLTÜR	11.943.000	1.826.000	8.847.000	0	4.835.000	1.489.000	0	0	0	28.940.000
TÜRK DİLİ	11.943.000	1.826.000	8.847.000	0	4.835.000	1.489.000	0	0	0	28.940.000
Türk Dili Çalışmaları	11.943.000	1.826.000	8.847.000	0	4.835.000	1.489.000	0	0	0	28.940.000
PROGRAMLAR TOPLAMI	11.943.000	1.826.000	8.847.000	0	4.835.000	1.489.000	0	0	0	28.940.000
PROGRAM DIŞI GİDERLER										
İDARE BÜTÇESİ TOPLAMI	11.943.000	1.826.000	8.847.000	0	4.835.000	1.489.000	0	0	0	28.940.000

Tablo 24: Program ve Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Bütçe Teklif ve Tahminleri (2022) Tablosu.

FAALİYETLER İTİBARIYLA ÖDENEK TEKLİFLERİ

YIL: 2022 (İdare Teklifi)

İDARE ADI: TÜRK DİL KURUMU

PROGRAM ADI	2021		2022	2023	2024
	BAŞLAN- GIÇ ÖDENEĞİ	HARCAMA (HAZİRAN)	BÜTÇE TEKLİFİ	BÜTÇE TAHMİNİ	BÜTÇE TAHMİNİ
MİLLÎ KÜLTÜR	15.912.000	7.776.054	28.940.000	32.223.000	35.295.000
TÜRK DİLİ	15.912.000	7.776.054	28.940.000	32.223.000	35.295.000
Türk Dili Çalışmaları	15.912.000	7.776.054	28.940.000	32.223.000	35.295.000
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	7.688.000	5.143.764	0	0	0
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	7.688.000	5.143.764	0	0	0
Genel Destek Hizmetleri	7.688.000	5.143.764	0	0	0
PROGRAMLAR TOPLAMI	23.600.000	12.919.818	28.940.000	32.223.000	35.295.000
PROGRAM DIŞI GİDERLER					
İDARE BÜTÇESİ TOPLAMI	23.600.000	12.919.818	28.940.000	32.223.000	35.295.000

Tablo 25: Faaliyetler İtibarıyla Ödenek Teklifleri (2022-2023-2024) Tablosu.